Regular/External (60:40)
R-2017-18 till 2021-22
E-2017-18 till 2019-20

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) ECONOMICS

EXAMINATION: DECEMBER - 2022

SECOND SEMESTER

Subject: Economics of Agriculture - II (ECBCS- 17-213)

Date: 20/12/2022 **Total marks: 60** **Time: 2.00 pm to 4.30 pm**

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Agricultural credit is made available through ……
   a) cooperative banks b) commercial banks
   c) both (a) and (b) d) none of the above
2. Agricultural products are sold to the….
   a) customer b) middlemen
   c) company d) all of the above
3. NAFED organization is helping for . . . . .
   a) agricultural import b) agricultural export
   c) both (a) and (b) d) none of the above
4. Contract farming marketing can be found in . . . .
   a) Punjab b) Haryana
   c) both (a) and (b) d) none of the above
5. World Trade Organization is insisting to . . . . . the agricultural subsidies.
   a) increase b) reduce
   c) stable d) none of the above

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

1) Scope of organic farming
2) Significance of biotechnology in agriculture
3) Significance of irrigation in agricultural development
4) Concept of agricultural management
5) Functions of NABARD

Q. 3. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

1) Describe the consequences of green revolution in India.
2) Describe the factors responsible for sustainable agricultural development

Q. 4. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

1) What is marginalization? Describe the causes of marginalization of rural labour and give measures for it
2) What is unemployment? Discuss the causes of rural unemployment and give the measures for it.
3) What is World Trade Organization (WTO)? Describe critically its impact on Indian agriculture

मराठी रुपांतर

कृषी अर्थशास्त्र भाग – २ (ECBCS -१७–२१३)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. ..... च्या माध्यमाद्वारे कृषी कर्ज उपलब्ध करून दिले जाते.

अ) सहकारी बॅंका ब) व्यापारी बँका

क) दोन्ही (अ) आणि (ब) ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

२. ..... यांना शेतमाल विकला जातो.

अ) ग्राहक ब) मध्यस्थ

क) कंपनी ड) वरीलपैकी सर्व

३. नाफेड ही संस्था ..... करीता सहाय्य करते.

अ) कृषी आयात ब) कृषी निर्यात

क) दोन्ही (अ) आणि (ब) ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

४. शेतमाल करार विपणन पद्धती ..... मध्ये दिसून येते.

अ) पंजाब ब) हरियाणा

क) दोन्ही (अ) आणि (ब) ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

५. कृषी सवलत ..... करण्याचा आग्रह जगातील व्यापार संघटना करीत आहे.

अ) वाढ ब) कमी

क) स्थिर ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)

१) सेंद्रिय शेतीची व्याप्ती

२) शेतीमधील जैविक तंत्रज्ञानाची महत्त्व

३) शेतीच्या विकासामध्ये सिंचनाचे महत्त्व

४) कृषी व्यवस्थापनाची संकल्पना

५) नाबार्डची कार्ये

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)

१) भारतामधील हरित क्रांतीच्या परिणामांचे वर्णन करा.

२) शेतीच्या शाश्वत विकासाकरिता जबाबदार असणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)

१) सीमांतिकीकरण म्हणजे काय? ग्रामीण मजूरांच्या सीमांतिकीकरणाची कारणे सांगून त्यावर उपाय सूचवा.

२) बेरोजगारी म्हणजे काय? ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे सांगून त्यावर उपाय सूचवा.

३) जागतिक व्यापार संघटना म्हणजे काय? जागतिक व्यापार संघटनेचा भारतीय शेतीवर झालेल्या परिणामांचे टीकात्मक वर्णन करा.